

Türkiye Cumhuriyeti
SANAYİ VE TEKNOLOJİ
BAKANLIĞI

BTSO
BURSA TİCARET VE SANAYİ ODASI

ESKİŞEHİR
SANAYİ
ODASI

AKILLI UZMANLAŞMA

MİLLİ ÜRETİM
İLERİ TEKNOLOJİ
YÜKSEK KATMA DEĞER

bebka.org.tr

AKILLI UZMANLAŞMA NEDİR? NASIL ORTAYA ÇIKTI?

“Akıllı Uzmanlaşma”, bir bölgenin güçlü olduğu ve yüksek değer yaratma potansiyeline sahip alanlara odaklanması yoluyla, bölgesel düzeyde yenilik kapasitesinin artmasını, büyüme ve refah artışlarının hızlanmasını amaçlayan bir politika çerçevesidir.

2008-2009 küresel krizi sonrasında dünyada uygulanan sanayi politikalarının genel etkinliği tartışma konusu olmuş ve odaklı olmayan uygulamalar sorgulanmaya başlamıştır.

Son yıllarda dünya genelinde yatay müdahalelerin yanı sıra daha odaklanmış ve daha seçici müdahale biçimleri ön plana çıkmaktadır.

Kritik sektör ve alanların desteklenmesine yönelik bir yaklaşımın bölgesel düzeyde daha etkili olabileceğine dair tartışmalar akıllı uzmanlaşma stratejilerinin özünü oluşturmaktadır.

“Akıllı Uzmanlaşma” kavramı, 2014-2020 dönemi için oluşturulan Avrupa bölgesel kalkınma politikalarının temelini oluşturan başlıca kavramlar arasında yer almaktadır. Akıllı Uzmanlaşma Stratejileri birçok Avrupa ülkesinde özellikle bölgesel ekonomik kalkınma ve büyüme politikalarının merkezinde yer almaya başlamıştır.

BÖLGELER NE İÇİN AKILLI UZMANLAŞMA STRATEJİLERİ HAZIRLIYOR?

- Bilim, sanayi, eğitim ve yenilik politikalarını bütünlük bir şekilde ele alarak bölgelerin kısıtlı kaynakları en iyi ve etkin şekilde değerlendirebilmek
- Var olan rekabet düzeylerini daha üst seviyelere çıkarmak
- Yüksek katma değer yaratma potansiyeli olan, özellikle yeni teknolojik trendlerle uyumlu alanları belirlemek ve desteklemek
- Girişimcilerin katma değerli alanları etkin şekilde keşfetmelerini kolaylaştırmak

“AKILLI UZMANLAŞMA STRATEJİSİ” NE ANLAMA GELİYÖR?

OECD¹ Akıllı Uzmanlaşma Stratejisini “bölgesel düzeydeki sanayi ve yenilik politikası çerçevesi” olarak tanımlıyor.

Avrupa Birliği için ise bu kavram, bölgelerin farklı önceliklere göre desteklenerek kendi üstünlükleri çerçevesinde farklılaşması/uzmanlaşması anlamına geliyor.

Neden “akıllı”dır?

- Kanıta dayalıdır; bölgenin sahip olduğu imkanları ve zorlukları dikkate alır.
- Geleneksel şekilde hiyerarşik bir karar mekanizması yerine bölge paydaşlarının içinde yer aldığı dinamik bir girişimci keşif sürecine sahiptir.
- Yalnızca teknolojiyi değil, her türlü yeniliği gündemine alır.

Neden “uzmanlaşma” odaklıdır?

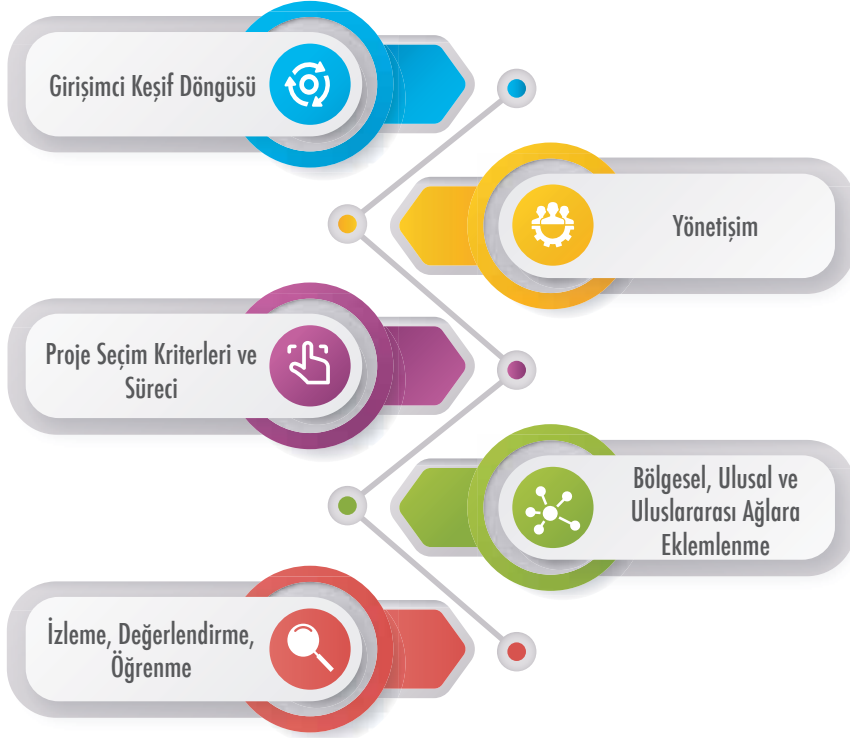
- Yatırımları karşılaştırmalı üstünlüklerin bulunduğu alanlara yönlendirerek bu alanlarda uzmanlaşmayı amaçlar.
- Daha yüksek katma değer sağlayan faaliyetleri teşvik eder.
- Sektörler arası bağlantıların ve işbirliklerinin kurulmasını amaçlar.
- Geleneksel sektörlerin yenilenmesini/gençleştirilmesini sağlayarak bölgedeki mevcut ekonominin dönüştürülmesini hedefler.

Kaynak: Kumral, N. ve Güçlü, M. “Akıllı Uzmanlaşmaya Yönelik Bölgesel Araştırma ve Yenilik Stratejisi Hazırlama Kılavuzu”

¹ OECD: Organisation for Economic Co-operation and Development (Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü)

AKILLI UZMANLAŞMA SÜRECİNİN TAMAMLAYICILARI

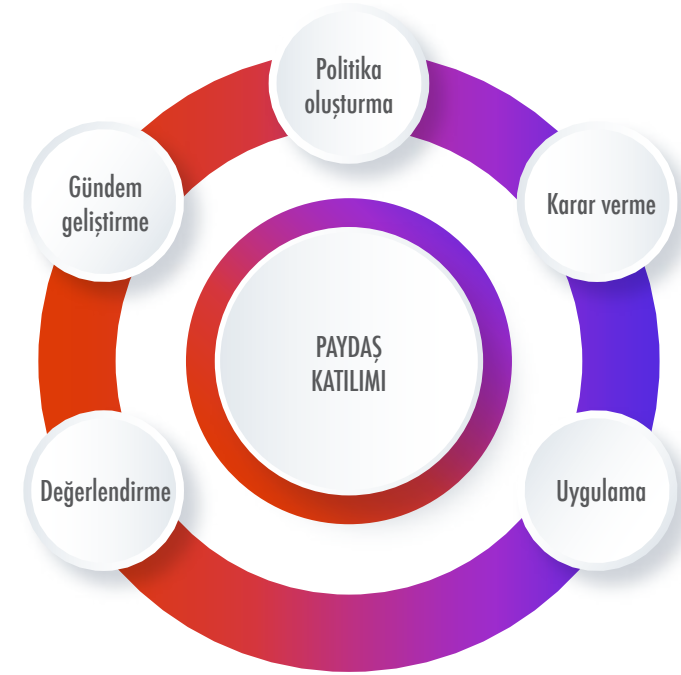
Akıllı Uzmanlaşma için birbirleriyle bağlantılı 5 kritik unsur bulunmaktadır²:

Girişimci Keşif Döngüsü: Önceliklerin Belirlenmesi ve Stratejinin Uygulanması

Girişimci keşif süreci, farklı çevrelerden paydaşların katılımı ile pazar dinamiklerini ölçmek, gelecekte bölge için hangi alanların değerli, sürdürülebilir bir yapı veya rekabet alanı yaratabileceğini kestirebilmek adına yürütülen kapsamlı bir süreçtir.

Bölgesel potansiyelin iyi analiz edilmesi; ekonomik, bilimsel ve yenilikçilik potansiyelinin yanında sektörel ve insan kaynağı potansiyelinin iyi tahsis edilmesi bu bağlamda kritik öneme sahiptir.

Kaynak: Avrupa Komisyonu Akıllı Uzmanlaşma Stratejileri El Kitabı

Akıllı Uzmanlaşma Sürecinin Yönetişi

Önceliklere, alanlara ve bölgeye göre yönetim dinamiklerinin farklılaşabilmesi nedeniyle bölgenin özelliklerini dikkate alan özgün bir yönetim sisteminin geliştirilmesi gerekmektedir.

Proje Seçim Kriterleri ve Süreci: Önceliklerden Program ve Projelere Nasıl Gidilir?

Doğru program ve projelerin uygulamaya geçirilmesi, akıllı uzmanlaşmanın gerçeğe dönüşmesi anlamına gelmektedir. Finansal kaynaklar, bu ve benzeri süreçlerin en önemli aracı olmakla birlikte mevcut kısıtlı kaynakların stratejik ve odaklı alanlara doğru bir şekilde aktarılması son derece kritiktir.

Bölgesel, Ulusal ve Uluslararası Ağlarla Bilgi ve Tecrübe Paylaşımı

İş birlikleri akıllı uzmanlaşma stratejilerinin her aşamasında süreçleri daha iyiye taşıyacak olan etkileşimler olarak ele alınmaktadır. Böylece bölgeler eksikliklerini daha kolay tanımlayıp bu eksiklikleri farklı bölgelerin veya ülkelerin birikimleriyle kapatma şansı bulmaktadır.

² Kaynak: Avrupa Komisyonu Akıllı Uzmanlaşma Stratejileri El Kitabı, Avrupa Komisyonu Akıllı Uzmanlaşma Platformu

Bilgi ve tecrübe paylaşımının doğru ve verimli bir şekilde gerçekleşebilmesi için akademi, endüstri, kamu ve toplum kanallarından doğru şekilde bilgi toplanması; bölgenin kendi içindeki bağların kuvvetlendirilmesi, bölgesel avantajların ve eksikliklerin doğru şekilde belirlenmesi gerekmektedir.

Kaynak: Avrupa Komisyonu Akıllı Uzmanlaşma Stratejileri El Kitabı

Öğrenme süreci nasıl gelişir? İzleme, değerlendirme, ders çıkarma, birikimli olarak öğrenme ve uygulamaya yansıtma

Akıllı uzmanlaşma çerçevesinde yürütülecek süreçler tek yönlü olmamakta, her süreçte geri bildirimler yapılarak birikimli bir öğrenme süreci yaşanmaktadır. Girişimci keşfin sürekli olarak devam etmesi, yönetim süreç ve mekanizmalarının ihtiyaçlara göre güncellenmesi ve proje seçimlerinde uygulanacak kriterlerin sürekli olarak güçlendirilmesi gerekmektedir.

BÖLGEMİZ İÇİN AKILLI UZMANLAŞMA STRATEJİSİNİ NEDEN İHTİYAÇ VAR?

BEBKA tarafından Bursa, Eskişehir ve Bilecik illerinden oluşan TR41 Bölgesi için çalışmalar yürütülen "TR41 Bölgesi Yenilik ve Akıllı Uzmanlaşma Stratejisi" ile;

- Bölge ekonomisinin küresel rekabette üstün ve güçlü olduğu veya olabileceği belli başlı faaliyetlere odaklanılmasını kolaylaştıracak bir stratejik çerçeve hazırlanacaktır.
- Araştırma-geliştirme ve yönetim yapısının iyileştirilmesine yönelik stratejiler ile kamu-üniversite-sanayi-sivil toplum iş birliğinde bölgenin gelişim hızının artırılmasına katkı sağlayacak unsurlar belirlenecektir.
- Ulusal ve uluslararası platformlarda geliştirilecek iş birliklerine ve ortaklıklara kaynaklık edilecektir.

Nihai hedef:

Bölgenin potansiyeli doğrultusunda ön plana çıkan veya çıkabilecek uzmanlaşma alanlarının nasıl destekleneceğine dair mekanizmayı doğrudan bölgesel aktörlerin ihtiyaçları doğrultusunda tanımlamak ve gerekli stratejiyi bu şekilde belirlemektir.

BURSA, ESKİŞEHİR VE BİLECİK (TR41 BÖLGESİ) YENİLİK VE AKILLI UZMANLAŞMA STRATEJİSİ

Strateji Belgesinin Amacı

Bursa, Eskişehir ve Bilecik illeri özelinde öncelikli alanları, sanayi ve yenilik ekosistemini ve kümelenme yapılarını analiz ederek bu alanlardaki iş birliklerini ve destek mekanizmalarının etkinliklerini artırmayı amaçlamaktadır.

Çalışma Alanı	Çalışma Süresi
TR41 Bölgesindeki: - Öne çıkan sektörlerde faaliyet gösteren firmalar - Ticaret ve Sanayi Odaları - Teknoloji Transfer Ofisleri (TTO) ve Teknoloji Geliştirme Bölgeleri (TGB) - Ara yüzler ve Üniversiteler - Küme yapısı	- Çalışmalar 2018 yılının Kasım ayında başlamıştır. Strateji Belgesi Hazırlık Süresi 5 aydır.

Faaliyetler

Bursa, Eskişehir ve Bilecik (TR41 Bölgesi) Yenilik ve Akıllı Uzmanlaşma Stratejisi kapsamında yürütülecek faaliyetler ve çıktıları aşağıdadır:

